

Lieta C-459/23**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas
Reglamenta 98. panta 1. punktu****Iesniegšanas datums:**

2023. gada 21. jūlijs

Iesniedzējtiesa:*Sąd Najwyższy* (Polija)**Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:**

2023. gada 21. aprīlis

Kasācijas sūdzības iesniedzēja:*E. S. A.***Atbildētāja:***W. sp. z o.o.**Bank S.A.***Pamatlietas priekšmets**

Prasība, ko *E. Spółka Akcyjna*, kas atrodas *G.*, cēlusi pret *W. sp. z o.o.*, kas atrodas *P.*, un *Bank Spółka Akcyjna*, lūdzot konstatēt, ka nepastāv saistību tiesiskās attiecības, kuras esot radušās tā rezultātā, ka *E. Spółka Akcyjna*, kas atrodas *G.*, un *W. sp. z o.o.*, kas atrodas *P.*, 2011. gada 24. februārī noslēdza “[akcionāra apliecību] īpašumtiesību pirkuma līgumu” (*CPA – certificate purchase agreement*).

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

1) Savienības standarts attiecībā uz valsts tiesnešu norīkošanu bez viņu piekrišanas izskatīt lietas citā valsts tiesas organizatoriskā struktūrvienībā, kas nav struktūrvienība, kurā viņi parasti pilda savus dienesta pienākumus. 2) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/17/EK (2004. gada 31. marts), ar ko koordinē iepirkuma procedūras, kuras piemēro subjekti, kas darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs, atsevišķu

tiesību normu interpretācija un Padomes Direktīvas 92/13/EEK (1992. gada 25. februāris), ar ko koordinē normatīvos un administratīvos aktus par to, kā piemēro Kopienas noteikumus par līgumu piešķiršanas procedūrām, ko piemēro subjekti, kuri darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un telekomunikāciju nozarē, 2.d panta 1. punkta a) apakšpunkta interpretācija. 3) Vispārējā tiesību ļaunprātīgas izmantošanas aizlieguma principa interpretācija. Juridiskais pamats: LESD 267. pants.

Prejudiciālie jautājumi

1. Vai LES 19. panta 1. punkta otrā daļa – ņemot vērā interpretāciju, kādu Tiesa ir sniegusi spriedumā lietā C-487/19 W. Ż., – ir jāinterpretē tādējādi, ka, norīkojot *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) tiesnesi uz laiku izskatīt lietas citā *Sąd Najwyższy* palātā bez viņa piekrišanas, tiek pārkāpts tiesnešu neatceļamības un neatkarības princips pēc analogijas ar vispārējās jurisdikcijas tiesas tiesneša pārcelšanu no vienas tās pašas tiesas nodaļas uz citu, ja:

- tiesnesis tiek norīkots izskatīt lietas, kuru joma nesakrīt ar tās palātas materiālo kompetenci, kurā *Sąd Najwyższy* tiesnesis ir iecelts izskatīt lietas;

- tiesnesim nav nodrošinātas tādas tiesības vērsties tiesā saistībā ar lēmumu par šādu norīkošanu, kas atbilstu sprieduma lietā C-487/19 W. Ż. 118. punktā noteiktajām prasībām;

- *Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego* (Augstākās tiesas pirmais priekšsēdētājs) rīkojumu par norīkošanu izskatīt lietas citā palātā un priekšsēdētāja, kurš vada *Izba Cywilna Sądu Najwyższego* (Augstākās tiesas Civillietu palāta) darbu, rīkojumu par konkrētu lietu iedalīšanu ir izdevušas personas, kas ir ieceltas tiesnešu amatos *Sąd Najwyższy* tādos pašos apstākļos kā lietā C-487/19 W. Ż., un, ņemot vērā līdzšinējo judikatūru, tiesas process, kurā piedalās šādas personas, vai nu nav spēkā, vai arī ar to tiek pārkāptas ECPAK 6. pantā paredzētās lietas dalībnieka tiesības uz lietas taisnīgu izskatīšanu;

- valsts tiesībās nav pamata tiesneša norīkošanai bez viņa piekrišanas uz noteiktu laiku izskatīt lietas citā *Sąd Najwyższy* palātā, nevis tajā palātā, kurā viņš pilda dienesta pienākumus, vienlaikus saglabājot pienākumu izskatīt lietas pamatpalātā;

- tiesneša norīkošana bez viņa piekrišanas uz noteiktu laiku izskatīt lietas citā *Sąd Najwyższy* palātā, nevis tajā palātā, kurā viņš pilda dienesta pienākumus, izraisa Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2003/88/EK (2003. gada 4. novembris) par konkrētiem darba laika organizēšanas aspektiem (OV 2003, L 299, 9. lpp.) 6. panta b) punkta pārkāpumu?

2. Neatkarīgi no atbildes uz pirmo jautājumu, – vai LES 19. panta 1. punkta otrā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka “tiesību aktos noteikta” tiesa nav tiesa tādā sastāvā, kas izveidots ar Augstākās tiesas pirmā priekšsēdētāja izdotu rīkojumu

par norīkošanu izskatīt lietas citā *Sąd Najwyższy* palātā un priekšsēdētāja, kurš vada Augstākās tiesas Civillietu palātas darbu, rīkojumu par konkrētu lietu iedalīšanu, kurus ir izdevušas personas, kas ir ieceltas tiesnešu amatos *Sąd Najwyższy* tādos pašos apstākļos kā lietā C-487/19 W. Z., ja, ņemot vērā līdzšinējo judikatūru, tiesas process, kurā piedalās šādas personas, vai nu nav spēkā, vai arī ar to tiek pārkāptas ECPAK 6. pantā paredzētās lietas dalībnieka tiesības uz lietas taisnīgu izskatīšanu?

3. Gadījumā, ja uz pirmo jautājumu tiek sniegta apstiprinoša atbilde vai ja uz otro jautājumu tiek sniegta atbilde, saskaņā ar kuru šādi izveidota tiesa nav “tiesību aktos noteikta” tiesa, – vai LES 19. panta 1. punkta otrā daļa un Savienības tiesību pārākuma princips ir jāinterpretē tādējādi, ka tiesneši, kas iecelti tiesā, kura izveidota tādā veidā, kāds aprakstīts 1. un 2. jautājumā, var atteikties veikt darbības viņiem iedalītajā lietā, tostarp pieņemt nolēmumu, atzīstot par neesošiem rīkojumus par viņu norīkošanu izskatīt lietas citā *Sąd Najwyższy* palātā un par konkrētu lietu iedalīšanu, vai arī viņiem ir jāpieņem nolēmums, atstājot lietas dalībnieku ziņā lēmumu par tā iespējamo apstrīdēšanu, pamatojoties uz to, ka ar to tiek pārkāptas lietas dalībnieka tiesības uz lietas izskatīšanu tiesā, kura atbilstu LES 19. panta 1. punkta otrajā daļā un Hartas 47. pantā izvirzītajām prasībām?

4. Gadījumā, ja uz iepriekšējiem jautājumiem tiek sniegta atbilde, saskaņā ar kuru iesniedzējtiesa ir tiesību aktos noteikta tiesa LES 19. panta 1. punkta otrās daļas izpratnē, – vai Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/17/EK (2004. gada 31. marts), ar ko koordinē iepirkuma procedūras, kuras piemēro subjekti, kas darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs (OV 2004, L 134, 1. lpp., ar vēlākajiem grozījumiem), 3. panta 3. punkta b) apakšpunkts, kopsakarā ar 20. pantu un 1. panta 2. punkta c) apakšpunktu ir jāinterpretē tādējādi, ka publiskam uzņēmumam, kas minēts šīs direktīvas 2. panta 1. punkta b) apakšpunktā, kurš veic darbību elektroenerģijas vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības jomā, ir pienākums publisko iepirkumu procedūrā iegādāties Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/28/EK (2009. gada 23. aprīlis) par atjaunojamo energoresursu izmantošanas veicināšanu un ar ko groza un sekojoši atceļ Direktīvas 2001/77/EK un 2003/30/EK (OV 2009, L 140, 16. lpp., ar vēlākajiem grozījumiem), 2. panta k) un l) punktā minētos zaļos sertifikātus?

5. Gadījumā, ja uz 4. jautājumu tiek sniegta apstiprinoša atbilde, – vai Direktīvas 2004/17 14. pants, kopsakarā ar tās 1. panta 4. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka saskaņā ar publisko iepirkumu procedūru ir jābūt noslēgtam pamatlīgumam starp šādu uzņēmumu un atjaunojamo energoresursu enerģijas ražotāju, ja šī līguma izpildē iegādāto zaļo sertifikātu aplēstā kopējā vērtība (pat ja tā nav precizēta līgumā) pārsniedz minētās direktīvas 16. panta a) punktā noteikto robežvērtību, bet atsevišķu darījumu, kuri noslēgti, izpildot līgumu, vērtība nepārsniedz šo robežvērtību?

6. Ja atbilde uz 4. un 5. jautājumu ir apstiprinoša, – vai līguma noslēgšana, pilnībā neievērojot normas par publiskajiem iepirkumiem, atbilst gadījumam, kas minēts 2.d panta 1. punkta a) apakšpunktā Padomes Direktīvā 92/13/EEK (1992. gada 25. februāris), ar ko koordinē normatīvos un administratīvos aktus par to, kā piemēro Kopienas noteikumus par līgumu piešķiršanas procedūrām, ko piemēro subjekti, kuri darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un telekomunikāciju nozarē (OV 1992, L 76, 14. lpp., ar vēlākajiem grozījumiem), vai arī tā atbilst citam Savienības publisko iepirkumu tiesību pārkāpuma gadījumam, kas ļauj atzīt līgumu par spēkā neesošu ārpus valsts tiesībās, ar kurām īsteno iepriekš minēto direktīvu, paredzētajām procedūrām?

7. Ja atbilde uz 4.–6. jautājumu ir apstiprinoša, – vai vispārējais princips, ar ko aizliegta tiesību ļaunprātīga izmantošana, ir jāinterpretē tādējādi, ka līgumslēdzējs uzņēmums, kas minēts Direktīvas 2004/17 2. panta 1. punkta b) apakšpunktā, nevar prasīt, lai tiktu atcelts līgums, ko tas ar piegādātāju ir noslēdzis, pārkāpdams valsts tiesību normas, ar kurām transponētas Savienības direktīvas publisko iepirkumu jomā, ja prasības atcelt līgumu patiesais iemesls ir nevis Savienības tiesību ievērošana, bet gan līgumslēdzēja veiktas līguma izpildes rentabilitātes samazināšanās?

Atbilstošās Kopienas tiesību normas

[LES] 19. panta 1. punkta otrā daļa

Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pants

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/88/EK (2003. gada 4. novembris) par konkrētiem darba laika organizēšanas aspektiem;

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2004/17/EK (2004. gada 31. marts), ar ko koordinē iepirkuma procedūras, kuras piemēro subjekti, kas darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs;

Padomes Direktīva 92/13/EEK (1992. gada 25. februāris), ar ko koordinē normatīvos un administratīvos aktus par to, kā piemēro Kopienas noteikumus par līgumu piešķiršanas procedūrām, ko piemēro subjekti, kuri darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un telekomunikāciju nozarē

Atbilstošās valsts tiesību normas

Ustawa z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (2017. gada 8. decembra Likums par Augstāko tiesu): 1. pants, 3. pants, 30. pants, 31. pants, 35. pants

Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (2001. gada 27. jūlija Likums par vispārējās jurisdikcijas tiesu organizāciju): 22.a pants

Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (1974. gada 26. jūnija Likums – Darba kodekss): 140. pants

Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (2004. gada 29. janvāra Likums par publiskajiem iepirkumiem): 132. pants, 138.a pants, 146. pants

Īss pamatlietas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 Prasītāja nodarbojas ar elektroenerģijas tirdzniecību. Tās vienīgais akcionārs ir *E. Spółka Akcyjna* (akciju sabiedrība). Šajā sabiedrībā *Skarb Państwa* (Valsts kase) pieder vairāk nekā 50 % akciju. Atbildētāja Nr. 1 veic [uzņēmēj]darbību elektroenerģijas ražošanas, pārvades un sadales jomā. Atbildētāja Nr. 2 ir banka.
- 2 2011. gada 24. februārī prasītāja (*E. Spółka Akcyjna*) noslēdza ar *W. sp. z o.o.* (atbildētāju Nr. 1) “īpašumtiesību [akcionāra apliecību] pirkuma līgumu Nr. [..]” (*CPA – certificate purchase agreement*). Pamatojoties uz šo līgumu, atbildētāja Nr. 1 uzņēmās nodot prasītājai visas īpašumtiesības, kas izriet no izcelsmes sertifikātiem, kuri saņemti saistībā ar enerģijas ražošanu no atjaunojamiem energoresursiem (AER), un prasītāja uzņēmās iegādāties visas īpašumtiesības saskaņā ar minētajiem sertifikātiem, veicot ārpusbiržas darījumus *Towarowa Gielda Energii* ([Polijas] Elektroenerģijas birža) īpašumtiesību tirgū. *CPA* līgumā ir noteikta atlīdzība par iegādātajām īpašumtiesībām 0,91 x OzJ apmērā [vienības aizvietošanas maksa, kas piemērojama laikposmā, kurā ir tikusi saražota enerģija no atjaunojamiem energoresursiem (AER)].
- 3 Atbildētāja Nr. 1 noslēdza līgumu par prasījuma cesiju ar atbildētāju Nr. 2, lai nodrošinātu atbildētājas Nr. 2 prasījumus, kas izriet no atbildētājai Nr. 1 piešķirtajiem aizdevuma līgumiem.
- 4 Sākotnēji prasītāja iegādājās izcelsmes sertifikātus no atbildētājas Nr. 1 saskaņā ar *CPA* līgumu. Pēc tam tā nesekmīgi mēģināja no jauna vienoties par cenu nosacījumiem. *CPA* līgumu puses pildīja laikposmā no 2012. gada 22. februāra līdz 2017. gada 31. jūlijam. 2017. gada septembrī prasītājas valde nolēma izbeigt aptuveni 150 to īpašumtiesību pirkuma līgumu izpildi, kuras izriet no šajā lietā aplūkotajam *CPA* līgumam analogiem izcelsmes sertifikātiem. Atbildētājas Nr. 1 iesniegtos rīkojumus par izcelsmes sertifikātu pārdošanu prasītāja kopš tā laika nav pieņēmusi.
- 5 Prasītāja cēla *Sąd Okręgowy w Gdańsku* (Gdaņskas apgabaltiesa) prasību konstatēt, ka nepastāv saistību tiesiskās attiecības, kuras būtu radušās attiecīgā *CPA* līguma noslēgšanas rezultātā.
- 6 Pēc tās uzskatiem, *CPA* līgums ir pilnībā spēkā neesošs, pamatojoties uz *Kodeks cywilny* (Civilkodekss) 353.¹ pantu, kopsakarā ar tā 58. panta 1. punktu, kopsakarā ar *Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych* (2004. gada 29. janvāra Likums par publiskajiem iepirkumiem) (konsolidētā redakcija *CPA*

- līguma noslēgšanas dienā: 2010. gada *Dz. U.*, Nr. 113, 759. pozīcija, ar grozījumiem, turpmāk tekstā – “PZP”) 7. panta 3. punktu un 132. panta 1. punkta 3. apakšpunktu.
- 7 *Sąd Okręgowy w Gdańsku* (Gdaņskas apgabaltiesa) ar 2018. gada 6. decembra spriedumu [minēto] prasību noraidīja.
  - 8 *Sąd Apelacyjny w Gdańsku* (Gdaņskas Apelācijas tiesa) ar 2019. gada 13. augusta spriedumu noraidīja prasītājas apelācijas sūdzību par *Sąd Okręgowy* (apgabaltiesa) spriedumu.
  - 9 Kasācijas sūdzību par *Sąd Apelacyjny* (Apelācijas tiesa) spriedumu iesniedza prasītāja[.]
  - 10 Tajā tā izvirzīja daudzus iebildumus par valsts procesuālo un materiālo tiesību pārkāpumu. Iebildumi par materiālo tiesību pārkāpumu galvenokārt attiecas uz dažādu PZP normu kļūdainu interpretāciju, proti, interpretāciju, kura ir pretrunā Savienības direktīvu normu pareizai interpretācijai (Direktīvas: 2004/17, 2009/28, 92/13, 2014/25). Tādējādi, arī lemjot par kasācijas sūdzības pamatiem pēc būtības, ir nepieciešams iepriekš interpretēt Savienības tiesību normas, kuras Polijas tiesībās ir transponētas ar valsts tiesību normām, kas minētas kasācijas sūdzības pamatojumā.
  - 11 Ar 2020. gada 26. maija rīkojumu *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) pieņēma kasācijas sūdzību izskatīšanai. Ar 2022. gada 2. jūnija rīkojumu *Prezes IC.SN [Sąd Najwyższy Izba Cywilna]* (Augstākās tiesas Civillietu palātas priekšsēdētājs) nodeva šo [kasācijas] sūdzību tiesnesim Karolam Veicam [*Karol Weitz*] referenta pienākumu veikšanai, ar lietas numuru II CSKP 1588/22. Ar *Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego* (Augstākās tiesas pirmais priekšsēdētājs, turpmāk tekstā – “PPSN”) 2023. gada 15. februāra Rīkojumu Nr. 23/2023 lietā par *Sąd Najwyższy* (Augstākās tiesas) tiesneša norīkošanu izskatīt lietas *Izba Cywilna* (Civillietu palāta) uz noteiktu laiku, Dāvids Mjašiks [*Dawid Miasik*] tika norīkots izskatīt lietas *Izba Cywilna Sądu Najwyższego* (Augstākās tiesas Civillietu palāta) uz noteiktu laiku no 2023. gada 1. aprīļa līdz 30. jūnijam, vienlaikus paredzot principus lietu sadalei attiecībā uz katru norīkošanas laikposma mēnesi. Pēc tam ar *ICSN* priekšsēdētāja 2023. gada 2. marta rīkojumu lieta II CSKP 1588/22 tika nodota Augstākās tiesas tiesnesim Dāvidam Mjašikam referenta pienākumu veikšanai, un pamats tiesneša referenta maiņai bija minētais Rīkojums Nr. 25/2023, vienlaikus nosakot sēdes datumu lietā uz 2023. gada aprīli. Ar 2023. gada 22. marta rīkojumu tika noteikts slēgtās sēdes datums – 2023. gada 21. aprīlī). *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) sastāvu, kas šādā veidā tika izveidots šīs lietas izskatīšanai, veido divi *Sąd Najwyższy* (Augstākās tiesas) *Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych* (Darba un sociālā nodrošinājuma palātas, turpmāk tekstā – “IPIUS”) tiesneši un kā sēdes priekšsēdētājs – [viens] tiesnesis, kurš ikdienā izskata lietas *Izba Cywilna Sądu Najwyższego* (Augstākās tiesas Civillietu palāta). Augstākās tiesas tiesnese Jolanta Fraņčaka [*Jolanta Frańczak*] tika norīkota izskatīt lietas, pēc analogijas ar tiesnesi referentu.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

Par pirmo līdz trešo jautājumu

- 12 Attiecībā uz pirmo līdz trešo jautājumu, kas ir identiski jautājumiem lietā C-455/23, šī iesniedzējtiesa piekrīt iesniedzējtiesas viedoklim minētajā lietā un atsaucas uz to.

Par ceturto jautājumu

- 13 Šis jautājums attiecas uz Direktīvas 2004/17 3. panta 3. punkta interpretāciju. Jautājums ir par to, vai Savienības tiesības ir jāinterpretē tādējādi, ka elektroenerģijas tirdzniecības uzņēmumam ir pienākums iegādāties zaļos sertifikātus procedūrā, kas paredzēta Savienības publisko iepirkumu tiesībās. No Direktīvas 2004/17 atbilstošās normas izriet, ka šī direktīva attiecas uz divu veidu darbībām: a) tādu fiksēto tīklu nodrošināšanu vai ekspluatāciju, kas paredzēti pakalpojumu sniegšanai iedzīvotājiem saistībā ar elektroenerģijas ražošanu, pārvadi vai sadali; b) elektroenerģijas piegādi šādiem tīkliem.
- 14 Valsts judikatūrā, kura balstīta uz 2004. gada *PZP* 132. panta 1. punkta 3. apakšpunktu, šī tiesību norma tiek interpretēta tādējādi, ka tā neattiecas uz tādiem tirdzniecības uzņēmumiem kā prasītāja. *PZP* 132. panta 1. punkta 3. apakšpunktā par nozares darbību tika uzskatīta tikai tādu “tīklu izveide”, kas paredzēti tādu pakalpojumu sniegšanai, kuri saistīti ar elektroenerģijas ražošanu, pārvadi vai sadali, un “enerģijas nodrošināšana šādiem tīkliem”. Prasītāja nav enerģijas ražotāja un tādējādi nenodrošina “enerģiju tīkliem”. Tā arī nebūvē tīklus.
- 15 Tikai kopš 2016. gada 28. jūlija ir spēkā *PZP* 132. panta 1.a punkts [kurš pievienots ar *Ustawa z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw* (2016. gada 22. jūnija Likums par grozījumiem Likumā par publiskajiem iepirkumiem un dažos citos likumos), *Dz. U.*, 1020. pozīcija], saskaņā ar kuru “Ar sadali, kas minēta 1. punkta 3. un 4. apakšpunktā, ir jāsaprot arī vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība”. Tātad tikai pēc *CPA* līguma noslēgšanas ir ieviests tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru prasītāja, kas nodarbojas ar enerģijas tirdzniecību, tiek uzskatīta par nozares līgumslēdzēju. *PZP* 132. panta papildināšana ar 1.a punktu tiesu judikatūrā tiek uzskatīta par apstiprinājumu tam, ka enerģētikas uzņēmumu prakse no 2005. līdz 2015. gadam, – proti, nepiemērot *PZP* zaļo sertifikātu iegādes darījumiem – ir bijusi pareiza. To apliecina arī *PZP* 138.a panta pievienošana. Ar šo normu no *PZP* stingro noteikumu piemērošanas [jomas] tika izslēgti uzņēmumi, kas veic 132. panta 1. punkta 3. apakšpunktā minēto darbību (kas tātad ir energotīklu izveide, nevis enerģijas pārdošana) zaļo sertifikātu iegādes jomā.
- 16 Tomēr *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) vērš uzmanību uz to, ka Direktīvas 2014/25 23. apsvērumā ir paskaidrots, ka “elektroenerģijas ražošana, vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība ir šīs direktīvas darbības jomā, kad to attiecina uz elektroenerģijas piegādi”. Neskaidrs šajā situācijā saglabājas tas, vai tāpat (kā Direktīvas 2014/25 9. panta 1. punkta b) apakšpunkts) formulētais

Direktīvas 2004/17 3. panta 3. punkta b) apakšpunkts ir jāinterpretē, ņemot vērā Direktīvas 2014/25 23. apsvērumu. Šī Direktīvas 2014/25 apsvēruma saturu (“nekādā veidā nepaplašinot šīs direktīvas darbības jomu”) var uztvert tādējādi, ka tajā ir apstiprināts vienīgi noteiktais veids, kādā jāsaprot nozares darbības jēdziens, kas bija jāpieņem jau Direktīvas 2004/17 spēkā esamības laikā.

- 17 No Eiropas Komisijas lēmumiem, kas izdoti, pamatojoties uz Direktīvu 2004/17 (piemēram, Lēmuma 2007/141/EK), izriet, ka elektroenerģijas tirdzniecība tika uzskatīta par nozares darbību.
- 18 Ceturtais jautājums attiecas arī uz Direktīvas 2004/17 3. panta 3. punkta b) apakšpunkta, kopsakarā ar 20. pantu, interpretāciju, un proti, – vai zaļo sertifikātu iegāde notiek, lai veiktu elektroenerģijas piegādes darbību. Tā ir iegāde, kas veikta, lai izpildītu likumā noteikto pienākumu veicināt atjaunojamo energoresursu izmantošanu. Elektroenerģijas tirdzniecības darbību var veikt, neiegādājoties zaļos sertifikātus, lai gan tas ir saistīts ar kompensācijas maksu vai naudas sodu. Tādējādi zaļo sertifikātu iegādes “mērķis” nav veikt elektroenerģijas tirdzniecības darbību.
- 19 Savukārt, tā kā likumdevējs ir noteicis elektroenerģijas tirdzniecības uzņēmumiem pienākumu iegādāties zaļos sertifikātus, tad to iegāde tomēr ir elektroenerģijas piegāžu darbības sekas.
- 20 Turklāt, ja tomēr tiktu pieņemts, ka zaļo sertifikātu iegāde neietilpst nozaru darbības jomā un tādējādi nenotiek ar mērķi veikt šo darbību Direktīvas 2004/17 20. panta izpratnē, tad valsts likumdevējs *PZP* 138.a panta 1. punktā nebūtu paredzējis izņēmumu attiecībā uz šādiem pirkumiem. Prasītāja norāda uz nepieciešamību nozares darbības un iepirkumu līgumus, kas noslēgti “attiecīgās darbības veikšanai”, uztvert plaši, tādējādi, ka tie aptver arī tādus [līgumus], kas kaut vai netieši ir saistīti ar nozares darbībām, – atsaukdamās uz Tiesas 2008. gada 10. aprīļa spriedumu, C-393/06, *Ing. Aigner, Wasser-Warme-Umwelt, GmbH/Fernwarme Wien GmbH* (ECLI:EU:C:2008:213, 28.-33. punkts). Tajā ir pieņemts, ka, lai uz iepirkuma līgumu attiektos nozaru iepirkuma līgumu režīms, pietiek ar to, ka iepirkuma līgums “ir bijis saistīts” ar darbības veikšanu nozarē. Šāda saistība neapšaubāmi pastāv starp pienākumu uzrādīt zaļos sertifikātus un prasītājas pamatdarbību – enerģijas tirdzniecību, jo no kopējā enerģijas tirdzniecības apjoma ir atkarīgs tas, cik zaļo sertifikātu prasītājai ir jāiegādājas tirgū.
- 21 Vienlaikus iepriekš minētajā spriedumā (27. punktā) Tiesa ir uzsvērusi nepieciešamību šauri interpretēt Direktīvas 2004/17 normas, – kas apstiprinot to, ka tādām publiskajam uzņēmumam kā prasītāja nav pienākuma publisko iepirkumu procedūrā iegādāties zaļos sertifikātus.
- 22 Iesniedzējtiesa arī norāda uz atšķirību starp zaļo sertifikātu iegādes mērķi (atbalstīt vides aizsardzības politiku) un mērķiem, kas saistīti ar konkurences aizsardzību,

attiecībā uz kuriem tiesībās ir paredzēta nozaru līgumu piešķiršana iepirkuma procedūrās.

Par piekto jautājumu

23. Piektais jautājums attiecas uz to, vai CPA līgumam tā uzbūves dēļ bija piemērojami publisko iepirkumu tiesību stingrie noteikumi.
24. Līdzšinējā tiesvedībā tika pieņemts, ka CPA līgums neietilpst publisko iepirkumu tiesību piemērošanas jomā, jo to izpildot noslēgtie atsevišķie darījumi par tiesību uz izcelsmes sertifikātiem nodošanu nepārsniedza Savienībā nozaru iepirkumiem noteiktās robežvērtības. CPA līguma noslēgšanas dienā šīs robežvērtības atbilda 387 000 EUR. Tika noteikts, ka prasītājas un atbildētājas Nr. 1 pamatojoties uz CPA līgumu noslēgto darījumu kopējā vērtība gadā atbilda aptuveni 3 000 000 PLN (kas atbilst aptuveni divkārtīgai Savienības robežvērtībai atbilstoši Euro vērtībai CPA līguma noslēgšanas dienā). Pildot CPA līgumu, puses parasti veica vienu darījumu mēnesī, kura vidējā vērtība bija 65 000 EUR. Šie darījumi nepārsniedza Savienības robežvērtību. Tiek pieņemts, ka nav pamata atzīt visus sesijas darījumus par vienu publiskā iepirkuma līgumu, jo CPA līgumā nebija precizēts nedz elektroenerģijas daudzums, uz kuru bija jāattiecas UR [Urząd Regulacji] (Regulēšanas iestādes) priekšsēdētāja izdotajiem izcelsmes sertifikātiem, nedz prasītājas atlīdzības summa par labu atbildētājai Nr. 1. Tādējādi CPA līgums nav atzīts par pamatlīgumu, bet vienīgi par līgumu, ar ko ir noteikts pienākums noslēgt īpašumtiesību pirkuma līgumus, kas nozīmēja, ka PZP paredzētajā procedūrā bija jānoslēdz vienīgi izpildes līgumi (par labu atbildētājai Nr. 1 attiecīgajā mēnesī izdoto enerģijas izcelsmes sertifikātu pirkuma līgumi).
25. Tādējādi, tā kā CPA līgumā iepriekš nebija precizēta pamatojoties uz tiem noslēgto darījumu vērtība un katra no izpildes līgumiem vērtība nepārsniedza Savienības robežvērtības, CPA līgums neietilpst Savienības publisko iepirkumu tiesību piemērošanas jomā.
26. Savukārt, pēc prasītājas uzskatiem, gadījumā, ja ir nodoms iegādāties tāda paša veida preces, pamatojoties uz pirkuma līgumiem, kas noslēgti ar vienu līgumslēdzēju, iepriekš noteiktā laikā, īstenojot vienu saimniecisku nodomu, tad iepirkuma vērtībai vajadzētu būt visu to preču kopējai vērtībai, uz kuru iegādi attiecas līgumslēdzēja nodoms. Tā atsaucās uz aizliegumu pieņemt iepirkumu nolūkā apiet Savienības robežvērtības saskaņā ar valsts tiesībām un Direktīvas 2004/17 17. panta 2. punktu. Proti, CPA līgums attiecās uz priekšmetiski identiskiem izpildes iepirkumiem starp tām pašām pusēm un noteiktā laikā.
27. Pakārtoti, prasītāja ierosina par iepirkuma vērtību uzskatīt visus attiecīgajā kalendārajā gadā no visiem (tostarp no atbildētājas Nr. 1) no atjaunojamiem energoresursiem saražotās enerģijas ražotājiem iegādātos izcelsmes sertifikātus, lai izpildītu pienākumu uzrādīt izbeigšanai enerģijas izcelsmes sertifikātus.

28 Tādējādi ir jāinterpretē 5. jautājumā minētās Savienības tiesību normas, lai noteiktu to, vai uz tādu līgumu, kāds ir *CPA* līgums, kura priekšmets ir to nosacījumu paredzēšana attiecībā uz cenu un daudzumiem, par kuriem līgumslēdzējs nākotnē noslēgs izpildes līgumus, attiecas publiskā iepirkuma tiesības kā uz pamatlīgumu (Direktīvas 2004/17 14. pants, kopsakarā ar 1. punkta 4. apakšpunktu), un to, kādā veidā noteikt Savienības robežvērtību pārsniegšanu, lai uz to attiektos Savienības publisko iepirkumu režīms līguma [spēkā] neesamības konstatēšanas procedūrā. Vai šādā situācijā to, vai [līgums] ietilpst publisko iepirkumu tiesību piemērošanas jomā, nosaka *ex ante* aplēstā līguma vērtība, vai arī tikai *ex post* [aplēstā līguma vērtība], pamatojoties uz attiecīgajā kalendārajā gadā noslēgto izpildes darījumu faktisko vērtību, vai arī visu veikto izpildes darījumu kopējā vērtība, no kuriem neviens atsevišķi nepārsniedz Savienības robežvērtības.

Par sesto jautājumu

29 Pārsūdzētais spriedums ir balstīts uz pieņēmumu, saskaņā ar kuru tad, ja tiktu pieņemts, ka pirkuma līgums ir ticis noslēgts, pārkāpjot publisko iepirkumu tiesības, pilnībā neievērojot šajās tiesībās paredzēto līgumu noslēgšanas procedūru, vienīgā pieļaujamā procedūra šī līguma spēkā esamības apstrīdēšanai ir reglamentēta *PZP* 146. pantā. Šajā tiesību normā ir paredzēti priekšnoteikumi līguma atcelšanai. Vienlaikus tajā ir liegts piemērot [*Kodeks postępowania cywilnego*] (Civilprocesa kodekss) 189. pantu (ar kuru prasītāja pamato savu prasību), lai šo līgumu atzītu par spēkā neesošu. *PZP* 146. pantā paredzēto līguma atzīšanas par spēkā neesošu priekšnoteikumu katalogs ir izsmēļošs. Šīs lietas faktiskajos apstākļos ir piemērojams tikai *PZP* 146. panta 1. punkta 2. apakšpunkts, saskaņā ar kuru “līgumu atzīst par spēkā neesošu, ja līgumslēdzējs nav ievietojis paziņojumu par iepirkumu *Biuletyn Zamówień Publicznych* (*Publisko iepirkumu biļetens*) vai nav iesniedzis paziņojumu par iepirkumu Eiropas Savienības Publikāciju birojā”. Ar šo normu Polijas tiesībās ir īstenots Direktīvas 92/13 2.d panta 1. punkta a) apakšpunkts, ar grozījumiem, kas izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2007/66/EK (2007. gada 11. decembris), ar ko Padomes Direktīvas 89/665/EEK un 92/13/EEK groza attiecībā uz pārskatīšanas procedūru efektivitātes uzlabošanu valsts līgumu piešķiršanas jomā (OV 2007, L 335, 31. lpp.).

30 Abu instanču tiesas šo normu interpretēja tādējādi, ka tā piemērošanas jomā ietilpst publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūras neīstenošana, pretēji šim pienākumam. Tās atzina, ka šī norma ir juridiskais pamats sankciju piemērošanai nelikumīgas tiešās iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas gadījumos. [Eiropas Savienības] Tiesa šādu rīcību tiešām ir atzinusi par visbūtiskāko [vissmagāko] Savienības tiesību pārkāpumu publiskā iepirkuma jomā (Direktīvas 2007/66 14. apsvērums). Saskaņā ar abu instanču tiesu vērtējumu līgumslēdzēja rīcība, kas izpaužas kā publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršana, tieši neievērojot publisko iepirkumu standartus, ietilpst priekšnoteikumā, ka nav izsludināts publiskais iepirkums. Proti, ja, neraugoties uz šādu pienākumu, nav īstenota *PZP* normās prasītā līguma

noslēgšanas procedūra, kā arī nav publicēts attiecīgs paziņojums par līgumu. Lai piemērotu *PZP* 146. pantā paredzēto līguma atcelšanas procedūru, pietiek ar pašu publicēšanas pienākuma neizpildi. Citu veidu *PZP* normu pārkāpumi ietilpst *PZP* 146. panta pārējo punktu vai *PZP* speciālo normu piemērošanas jomā.

- 31 Ja šī lieta tiktu izskatīta pēc būtības, tad, pēc iesniedzējtiesas uzskatiem, šim viedoklim būtu jāpiekrīt. To apstiprina direktīvas apsvērumu saturs. Saskaņā ar tās 14. apsvērumu tiešai piešķiršanai būtu jāietver jebkāda līguma slēgšanas tiesību piešķiršana bez paziņojuma par līgumu iepriekšējas publicēšanas. Tomēr tam būtu nepieciešama – saistībā ar valsts tiesībām pieļaujama – *PZP* 146. panta 1. punkta 2. apakšpunkta plaša un funkcionāla interpretācija.
- 32 Tomēr prasītāja iestājas par tādu šīs tiesību normas interpretāciju, saskaņā ar kuru *PZP* normu pilnīgu nepiemērošanu, piešķirot publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesības, nevar kvalificēt kā *PZP* pārkāpumu, kas izpaustos kā paziņojuma par iepirkumu neieviešana attiecīgajā publikāciju [krājumā]. Kā norāda prasītāja, *PZP* 146. panta 1. punktā paredzēto publiskā iepirkuma līguma atcelšanas pamatu katalogs ir izsmeļošs. Pēc tās uzskatiem, *PZP* 146. panta 1. punkta 2. apakšpunktā minētā neizpilde rodas tikai tad, ja līgumslēdzējs jau ir sācis līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru. Tā apgalvo, ka likumdevējs līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu bez prasītā paziņojuma nošķir no līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas bez publisko iepirkumu tiesību normu piemērošanas, un uzskata, ka *PZP* pilnīga neievērošana ir atsevišķs *PZP* pārkāpuma priekšnoteikums, kas nav minēts *PZP* 146. pantā. Šāda *PZP* 146. panta interpretācija rada doktrīnā apstiprināto iespēju piemērot [*Kodeks cywilny*] (Civilkodekss) 58. panta 1. punktā paredzēto spēkā neesamības sankciju. Turklāt prasītāja apgalvo, ka Direktīva 92/13, redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar Direktīvu 2007/66, ir balstīta uz minimālu saskaņošanu. Savukārt pati Civilkodeksa 58. panta 1. punktā paredzētā spēkā neesamības sankcija ir bargāka sankcija par *PZP* 146. pantā paredzēto līguma nepiemērojamības sankciju. Proti, uz pēdējo minēto sankciju attiecas ierobežojumi ne tikai saistībā ar iespējamās līguma atzīšanas par spēkā neesošu pamatiem, bet arī saistībā ar termiņu un subjektu, kurš var iesniegt pieteikumu par līguma atzīšanu par spēkā neesošu.
- 33 Saskaņā ar *Urząd Zamówień Publicznych* (Publisko iepirkumu birojs) nostāju papildus relatīvas līguma spēkā neesamības (atcelšanas) gadījumiem tādu iemeslu dēļ, kas saistīti ar publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru pārkāpumiem (kas noteikti *PZP* 146. panta 1. un 6. punktā), “var būt arī līguma absolūtas spēkā neesamības gadījumi tādu iemeslu dēļ, kas nav saistīti ar publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru pārkāpumiem (Civilkodeksa 58. pants)”. Tomēr šī nostāja neatrisina jautājumu par to, vai *PZP* reglamentētās līgumu slēgšanas procedūras pilnīga neievērošana ir pašas publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūras pārkāpums.

Par septīto jautājumu

- 34 Septītais jautājums attiecas uz tiesību ļaunprātīgas izmantošanas aizlieguma principa kā vispārējā Savienības tiesību principa piemērošanu. Abu instanču tiesas atzina, ka prasība konstatēt *CPA* līguma spēkā neesamību tādēļ, ka tas ir noslēgts, iespējams, neievērojot publisko iepirkumu tiesības, nevar tikt apmierināta, jo šādas prasības celšana veido tiesību ļaunprātīgu izmantošanu. Kā izriet no konstatētajiem faktiem, prasītāja šādu prasību ir cēlusi tādēļ, ka šī līguma izpildes rentabilitāte ir samazinājusies, jo ir samazinājušās izcelsmes sertifikātu cenas biržas tirgū.
- 35 Saskaņā ar attiecīgo principu Savienības tiesību adresāti nevar “krāpnieciskā vai ļaunprātīgā nolūkā atsaukties uz Savienības tiesību normām” (skat. Tiesas spriedumus: 2018. gada 6. februāris, *Altun u.c.*, C-359/16, EU:C:2018:63, 48. punkts; 2016. gada 28. jūlijs, *Kratzer*, C-423/15, EU:C:2016:604, 37. punkts; 2018. gada 11. jūlijs, Komisija/Beļģija, C-356/15, EU:C:2018:555, 99. punkts). Tātad šis princips nepieļauj Savienības tiesību “nepareizu” īstenošanu. Savienības tiesību ļaunprātīga izmantošana ir tad, ja personas rīcība ir pretrunā Savienības tiesību mērķim (spriedums, 2019. gada 26. februāris, *T Danmark un Y Denmark*, C-116/16 un C-117/16, EU:C:2019:135, 76. un 79.–80. punkts), lai gan vienlaikus tā atbilst Savienības tiesību burtam. Lai varētu runāt par tiesību ļaunprātīgu izmantošanu, ir jākonstatē, ka privātpersona, atsaukdamās uz Savienības tiesībām, gūst “priekšrocību”. Pēc iesniedzējtiesas uzskatiem, priekšrocība ir jāsaprot kā jebkura Savienības tiesību normas piemērošana atbilstoši privātpersonas, kura atsaucas uz šīm tiesībām, prasībām. Šāda priekšrocība var būt lietas dalībnieka atbrīvošana no sekām, kādas rada saistības, ko tas uzņēmis ar līgumu, kurš ir pretrunā Savienības tiesībām (valsts tiesību normām, ar kurām šīs tiesības ievieš).
- 36 Lai atzītu, ka privātpersona ir ļaunprātīgi izmantojusi Savienības tiesības, ir jāveic pārbaude, kas sastāv no diviem elementiem: objektīvā un subjektīvā (Tiesas spriedumi, 2018. gada 6. februāris, *Altun u.c.*, C-359/16, EU:C:2018:63, 50. punkts; 2014. gada 13. marts, *SICES u.c.*, C-155/13, EU:C:2014:145, 31. punkts; 2016. gada 28. jūlijs, *Kratzer*, C-423/15, EU:C:2016:604, 38. punkts). Ļaunprātīgas izmantošanas pārbaudes objektīvais elements ir balstīts uz to, ka “no visu objektīvo elementu kopuma ir jāizriet, ka, neraugoties uz Savienības tiesiskajā regulējumā paredzēto nosacījumu formālu ievērošanu, šī tiesiskā regulējuma mērķis nav sasniegts” (Tiesas spriedumi, 2014. gada 13. marts, *SICES u.c.*, C-155/13, EU:C:2014:145, 32. punkts; 2000. gada 14. decembris, *Emsland Starke*, C-110/99, EU:C:2000:695, 52. punkts). Subjektīvais elements ir vērst uz personas izvirzīto mērķi un ir balstīts arī uz “objektīvo elementu kopuma” analīzi (Tiesas spriedums, 2014. gada 13. marts, *SICES u.c.*, C-155/13, EU:C:2014:145, 37. un 39. punkts), no kuras ir jāizriet, ka privātpersonas tiesību burtam atbilstošās rīcības galvenais mērķis ir “[nelikumīgu] priekšrocību iegūšana” (Tiesas spriedums, 2014. gada 13. marts, *SICES u.c.*, C-155/13, EU:C:2014:145, 33. punkts; 2016. gada 28. jūlijs, *Kratzer*, C-423/15, EU:C:2016:604, 40. punkts).
- 37 Šajā lietā, ņemot vērā tiesību ļaunprātīgas izmantošanas aizlieguma kā vispārējā Savienības tiesību principa statusu, Tiesai ir jāizspriež, vai tas, ka privātpersona ir

izvirzījusi iebildumu par līguma prettiesiskumu tādēļ, ka tas esot noslēgts, pārkāpjot Savienības un valsts publisko iepirkumu tiesību normas, var tikt kvalificēts tādējādi, ka šī izvirzīšana ir pretrunā Savienības publisko iepirkumu tiesību mērķim, ja šādu iebildumu privātpersona izvirza, lai atbrīvotos no nepieciešamības izpildīt līgumu, jo ir mainījušies tirgus vides apstākļi, kuru dēļ šī līguma turpmāka izpilde ir mazāk rentabla, nekā tika pieņemts tā noslēgšanas brīdī. Šādos apstākļos iebildums, ka līgums ir pretrunā publisko iepirkumu tiesībām, ir tikai iegansts, lai sasniegtu pavisam citus mērķus nekā tie, kuri ir pamatā Savienības likumdevēja sankcijas par līguma noslēgšanu, neievērojot publisko iepirkumu tiesībās paredzēto procedūru, formulējumam.

DARBA VERSIJA